

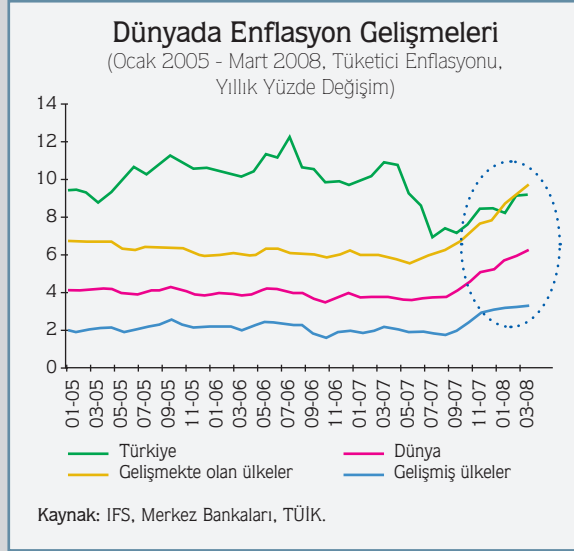
TÜRKİYE'DE ENFLASYONUN GÖRÜNÜMÜ
İÇİNDEKİLER:
**2 Döviz Kuru Rejimleri ve
Türev Piyasalar**
**4 Merkez Bankasından
Haberler ve Yayınlar**
6 Kısa Kısa...

- "Dünden Bugüne
Türkiye Cumhuriyet
Merkez Bankası" Kitapçığı
- Sıkça Sorulan Sorular

Türkiye
Cumhuriyet Merkez Bankası
İletişim ve Dış İlişkiler
Genel Müdürlüğü
İstiklal Caddesi No: 10 06100
Ulus-Ankara
Tel: (312) 310 36 46
e-posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr

Uluslararası finans sisteminde 2007 yılı ortalarında başlayan ve halen devam eden dalgalanmalar son dönemde gerek gelişmiş gerek gelişmekte olan ülke ekonomilerini çeşitli açılardan etkilemektedir. Bu dönemde aynı zamanda tüm dünyada enflasyonda yukarı yönlü bir hareketlenme yaşanmaktadır. Finans piyasalarında yaşanan gelişmelerin ülke ekonomilerine yayılmaya başlamasıyla gelişmiş ülke merkez bankaları finansal istikrar ve büyümeyi ön planda tutarken, gelişmekte olan ülke merkez bankaları enflasyon oranlarındaki artışa odaklanmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) da küresel piyasalardaki gelişmelerin Türkiye ekonomisine yansımalarını, para politikası uygulamaları ve enflasyon gelişmeleri açısından dikkatle değerlendirmektedir. Bu doğrultuda, TCMB, gerek Başkan Yılmaz tarafından 12 Mayıs 2008 tarihinde Bakanlar Kurulunda yapılan sunum, gerek 30 Nisan 2008 tarihinde yayımlanan Enflasyon Raporu ile Açık Mektup ve Para Politikası Kurulu (PPK) Toplantı Özetleri ile görüşlerini kamuoyuyla paylaşmıştır.

Ülkemizde enflasyon, 2008 yılının ilk çeyreği sonunda belirsizlik aralığının üst sınırını aşmış, Nisan ayında % 9,66 olarak gerçekleşmiştir. Sınırın aşılmasının

nedenlerinin başında petrol, gıda, yönetilen ve yönlendirilen mal fiyatlarındaki gelişmeler gibi büyük oranda para politikasının etki alanı dışında kalan unsurlar gelmektedir.

Öte yandan, hizmetler sektörü enflasyonundaki düşüşün 2008 yılı ilk çeyreğinde duraklaması ve küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalara paralel olarak ortaya çıkan döviz kuru hareketleri özellikle teknoloji yoğun dayanıklı tüketim malları ve akaryakıt fiyatlarında artışlara neden olmuştur. Temel enflasyon göstergelerinde gözlenen artış ise geçmiş şokların ikincil etkilerine ilişkin riskleri belirginleştirmiştir.

Enerji ve gıda fiyatlarıyla küresel ekonomideki belirsizlikler ve buna paralel olarak gözlenen döviz kuru gelişmeleri risk oluşturmaya devam etmektedir. Arz şoklarının ikincil etkilerine ve enflasyon katılığına ilişkin risklerin artmasıyla PPK, 2008 yılı Mayıs ayı itibarıyla politika faizlerini artırma yönünde hareket etmiştir. Mevcut durumda gıda enflasyonu, petrol fiyatları, elektrikte otomatik fiyatlamaya ve döviz kurlarına ilişkin varsayımlar doğrultusunda 30 Nisan 2008 tarihli Enflasyon Raporu'nda yukarı yönde güncellenen tahminler 2008 yılı sonunda enflasyonun yaklaşık % 9,3 düzeyinde gerçekleşeceğine işaret etmektedir.

Baz Senaryo:
Varsayımlar

- ▶ Gıda enflasyonu:
2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla % 13, % 8
- ▶ Petrol fiyatları:
2008 yılı sonunda 105 ABD doları
- ▶ Döviz kurları mevcut düzeyde sabit
- ▶ Elektrik tarifelerinde otomatik fiyatlamaya uyumlu ayarlamalar

Para Politikası Tepkisi:

Kısa vadeli faiz oranlarının yıl ortalarına kadar kademeli ve ölçülü bir şekilde artırıldığı ve 2008 yılının kalan dönemi boyunca sabit tutulduğu senaryo

Enflasyon Tahminleri*:

- ▶ 2008 yılı sonu: % 9,3
- ▶ 2009 yılı sonu:
% 4,9 ile % 8,5 arasında (orta nokta: % 6,7)
- ▶ 2010 yılı sonu: % 4,9
- ▶ 2011 yılı ortaları: % 4

*% 70 olasılıkla

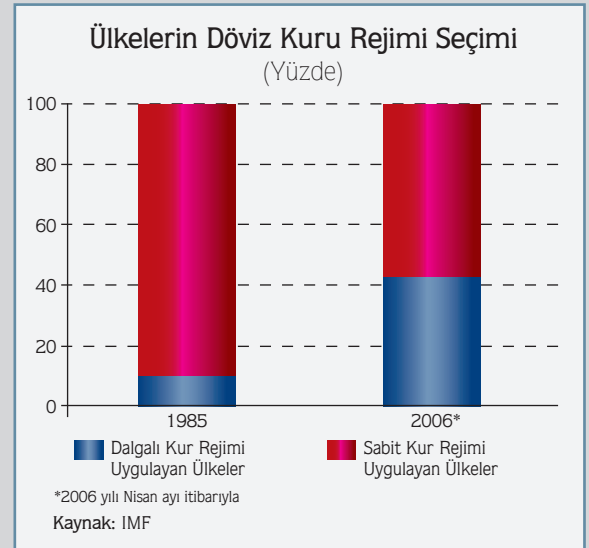

Döviz Kuru Rejiminin Seçimi, Dalgalı Kur Rejimi

Ülkelerin uyguladıkları döviz kuru rejimleri, gerek makroekonomi politikaları, gerek ekonominin yapısı ve işleyişi açısından belirleyici bir unsurdur. Bu nedenle ekonominin sağlıklı işleyişini sağlayacak uygun döviz kuru rejiminin seçimi çok önemlidir. Döviz kuru rejiminin seçiminde ülke ekonomilerinin büyüklüğü, dış ticarete açıklık, sermaye hareketleri serbestisi, döviz yükümlülüklerinin yapısı ve benzeri birçok kriter göz önünde bulundurulmaktadır. Bu çerçevede yapılan çalışmalar ve ülke deneyimleri neticesinde, her ülke için geçerli tek bir kur rejiminin olmadığı ve bir ülke için uygun kur rejiminin de zaman içinde farklılık gösterebileceği görülmüştür.

Bu doğrultuda dünyada döviz kuru rejimlerinin yakın zamandaki seyrine bakıldığında, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından sabit kur rejimini esas alan, ülkelerin döviz kurlarının Amerika Birleşik Devletleri (ABD) dolarına, ABD dolarının da altına endekslendiği Bretton Woods Sistemi (BWS)'nin uygulandığı görülmektedir. 1971 yılı sonrasında ise ABD, kendi parasını altına endekslemekten vazgeçmiş ve bu sistem terk edilmiştir. BWS'nin sona ermesiyle birlikte dünyada genel eğilim daha esnek kur rejimlerinin seçimi yönünde olmuştur. IMF kaynaklarına göre, 1985 yılında 146 ülkeden 14'ü, genel olarak dalgalı, serbest ya da yönetilen dalgalı kur rejimleri olarak adlandırılacak esnek döviz kuru rejimlerinden birini uygularken, 2006 yılı Nisan ayı itibarıyla bu sayı 187 ülke içinde 79'dur.

Dalgalı / serbest kur rejimlerinde, döviz kurunun seviyesinin piyasa koşullarında belirlenmesi, otoritelerin döviz kurunun seviyesine ilişkin herhangi bir hedefinin ya da taahhütünün olmaması esastır.

Risk mi, Belirsizlik mi?

Dalgalı / serbest olarak adlandırılan döviz kuru rejimlerinde kurlardaki dalgalanmalardan dolayı oluşan risk piyasa oyuncularının üzerindedir. Burada önemli bir nokta döviz kurlarında yaşanan bu dalgalanmaların belirsizlik değil, risk oluşturduklarıdır.

Risk, belirsizlik kavramından farklı olarak; hesaplanabilir, sonuçlarına belirli olasılıklar atfedilebilir. Bu kapsamda risk, öngörülebilir ve etkileri yönetilebilir; riskin yönetilmesi için piyasalar mevcuttur. Bugün bütün dünyada türev piyasalar aracılığıyla modern anlamda risk yönetimi yapılmaktadır.

Türev Piyasalar, Araçlar ve İşlevleri

Türev araçlar; döviz, faiz, borsa endeksi, altın gibi bir mal ya da finansal varlığın getirisinden türetilmiş mali araçlardır.

Türev piyasalar ise söz konusu işlemlerin gerçekleştirildiği, standartlaştırılmış türev işlem sözleşmelerinin vadeli alınıp satıldığı, gerçekleştirilen takasların bir kurum tarafından garanti edildiği, borsa bünyesinde işleyen piyasalardır. Ancak bazı türev araçlar organize borsalar dışında, tezgahüstü piyasalarda da işlem görebilmektedir.

Türev araçlar temel olarak piyasa oyuncuları tarafından riskten korunmak için kullanılmaktadır. Özellikle, teknolojik gelişmenin hız kazanması, küreselleşme ve uluslararası rekabetin artması nedeniyle piyasalardaki finansal araçların daha karmaşık hale gelmesiyle finansal araçlar ve

"Günümüzde tüm dünyada türev piyasalar aracılığıyla modern anlamda risk yönetimi yapılmaktadır."

piyasaların taşıdığı risklerden korunma ihtiyacı paralelinde türev piyasaların önemi artmış ve öncelikle mal piyasalarında kullanılan türev araçlar, yoğun olarak finansal piyasalarda da kullanılmaya başlamıştır. Günümüzde türev piyasalarda birçok yeni ve karmaşık finansal araç kullanıma sunulmuş olmasına karşın, “forward”, “futures”, “opsiyon” ve “swap” sözleşmeleri temel türev işlem türleridir.

Dünya döviz piyasasında 1989 yılında günlük işlem hacminin yaklaşık yüzde 40'ı olan türev işlemlerin payı, 2007 yılı itibarıyla yüzde 70'e kadar yükselmiştir.

Türev Piyasaların Ekonomiye Katkıları

Türev piyasalar ekonomiye sadece risk yönetimi alanında değil, başka açılardan da katkıda bulunmaktadır:

- ▶ Türev piyasalar; ekonomik birimlerin geleceğe ilişkin beklentilerinin ölçülebilmesini ve fiyatlara yansımını sağlamaktadır. Böylelikle, piyasalarda öngörülebilirlik artmakta ve piyasalar daha etkin çalışabilmektedir.
- ▶ Yeni yatırım araçları sunmaları sayesinde yatırımcıların portföy çeşitliliği artmakta, böylelikle finansal piyasalar derinleşmektedir.
- ▶ Türev araçlar, firmaların işlem ve işletme maliyetlerini azaltma, risk kaynaklarının etkin olarak yönetilmesini sağlayarak sermaye akışlarını kolaylaştırma, likidite akışına katkıda bulunma ve bankacılık sisteminin kârlılığını artırma gibi işlevlerinden dolayı ekonomik etkinliği artırmaktadır.

Merkez bankaları açısından ise türev piyasalar;

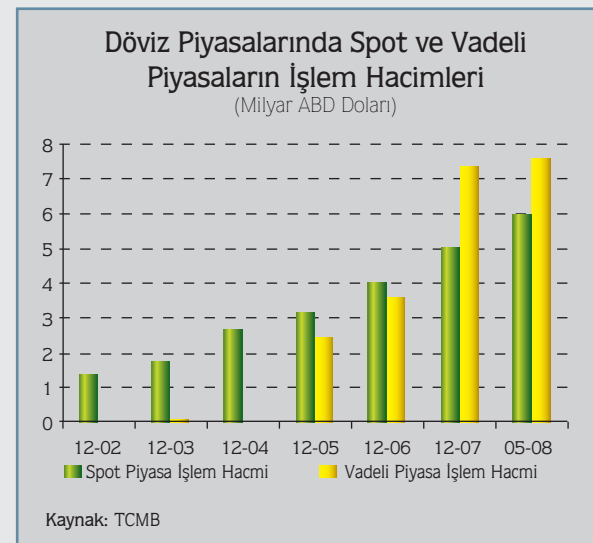
- ▶ Risk yönetimi ve bilgi sağlama işlevleri aracılığıyla para politikasının ekonomiyi yönlendirmede kullandığı aktarım mekanizmasını hızlandırmakta ve etkinleştirmekte;
- ▶ Geleceğe ilişkin sundukları bilgi aracılığıyla para politikası bilgi setini genişletmekte;
- ▶ Para politikasının öngörülebilirliğine katkıda bulunmaktadır.

Türkiye'de Türev Piyasalar

2001 Krizi sonrasında ekonomide yaşanan yapısal dönüşüm süreci ile birlikte, politika uygulayıcıları enflasyonla mücadele, kamu borcu, mali disiplin gibi ekonomideki belirsizlik alanlarının ortadan kaldırılmasına yönelik önemli adımlar atarken, uygulanmaya başlanan dalgalı kur rejimine bağlı olarak kur riski de piyasa oyuncuları tarafından üstlenilmiştir. Bu doğrultuda ülkemizde modern anlamda risk yönetiminin gelişmeye başlayabilmesi için uygun bir zemin oluşmaya başlamıştır.

Bu kapsamda, 3 Şubat 2005 tarihinde faaliyete geçen İzmir Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası (VOB) yatırımcılara başta kur riski olmak üzere finansal risklerden korunmak için kurumsal olarak önemli bir fırsat sunmaktadır. VOB'da yer alan döviz, faiz, hisse senedi ve emtia piyasaları aracılığıyla yabancı para, hazine bonosu, devlet tahvili, hisse senedi endeksleri, hisse senetleri ve emtialar üzerinden vadeli işlem sözleşmeleri yapılabilmektedir.

Bu doğrultuda, ülkemizde vadeli işlemler piyasalarının gelişimi özellikle son dönemde önemli bir mesafe kat etmiştir. 2002 yılında döviz piyasasında toplam işlem hacminin sadece yüzde 4'ünü oluşturan vadeli işlemlerin oranı, 2008 yılı Mayıs ayı itibarıyla yüzde 56 seviyesine ulaşmıştır. VOB'da türev araçların tümüyle gerçekleştirilen vadeli işlem hacmi 2005 yılının tamamında 3 milyar YTL düzeyinde iken, bu rakam 2008 yılı Nisan ayı itibarıyla aylık bazda 21 milyar YTL seviyesini aşmıştır.

Ancak, modern anlamda risk yönetim ilkelerinin finansal kesim tarafından olduğu kadar şirketler kesimi tarafından da uygulanması ve bu uygulamaların tüm ekonomik birimleri kapsayacak şekilde yaygınlaşması büyük önem taşımaktadır.

Abdullah Yavaş

İbrahim Turhan

BAŞKAN YARDIMCILIĞINA VE PARA POLİTİKASI KURULU ÜYELİĞİNE YENİ ATAMALAR

Para Politikası Kurulu üyeliğine 12 Mart 2008 tarihinde Prof. Dr. Abdullah Yavaş; TCMB Başkan Yardımcılığına 8 Mayıs 2008 tarihinde Dr. M. İbrahim Turhan atanmıştır.

Daha Fazla Bilgi İçin: <http://www.tcmb.gov.tr> (Genel Bilgiler)

YTL'DEN TL'YE GEÇİŞ TANITIM KAMPANYASI

Bilindiği üzere 1 Ocak 2005 tarihinde Türk lirasından (TL) altı sıfır atılarak Yeni Türk Lirası (YTL) banknot ve madenî paralar (YKr) dolaşıma çıkarılmış ve "Para Reformu" gerçekleştirilmiştir. Yeni banknot ve madenî paraların kullanımının zaman içinde benimsenmesi ile birlikte, "Yeni" ibarelerinin ileri bir tarihte kaldırılacağı duyurulmuştur.

Bu doğrultuda, 4 Nisan 2007 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile YTL ve YKr'ta yer alan "Yeni" ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren kaldırılmasına karar verilmiştir. Dolaşıma çıkarılacak TL banknot ve madenî paralar ile YTL banknot ve madenî paralar 1 yıl süreyle birlikte dolaşımda bulunacaktır.

Bu çerçevede dolaşıma çıkarılacak olan TL banknot ve madenî paraların kamuoyuna tanıtım faaliyetleri, kapsamlı bir halkla ilişkiler ve iletişim kampanyası ile yürütülecektir.

TCMB 76. HESAP DÖNEMİ OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI VE YILLIK RAPOR

TCMB'nin 76. Hesap Dönemi Olağan Genel Kurul Toplantısı 24 Nisan 2008 tarihinde İdare Merkezi Konferans Salonunda gerçekleştirilmiştir. Genel Kurulda Bankanın 2007 yılı bilançosu, kâr ve zarar hesapları ile kâr dağıtımına ilişkin teklif onaylanmış; 2007 yılına ilişkin Yıllık Rapor sunulmuştur. Söz konusu Rapor ile TCMB'nin stratejik planı ve uygulamaları, idari yapısı ve karşılaştırmalı finansal tabloları kamuoyuyla paylaşılmıştır.

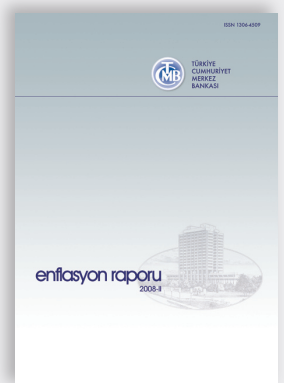
Toplantıda ayrıca görev süreleri 30 Nisan 2008 tarihinde dolan Banka Meclisi üyeleri M. Vehbi Çıtak ve Doç. Dr. Lokman Gündüz, aynı üyeliklere 3 yıl daha görev yapmak üzere yeniden seçilmişlerdir.

Daha Fazla Bilgi İçin: <http://www.tcmb.gov.tr> (Sürelî Yayınlar)

ENFLASYON RAPORU 2008-II

Enflasyon Raporu'nun 2008 yılı ikinci sayısı 30 Nisan 2008 tarihinde Başkan Yılmaz'ın sunum yaptığı bir basın toplantısı ile kamuoyuna açıklanmıştır. Rapor'da son dönem enflasyon gelişmeleri ile para politikası performansı değerlendirilmiş; uluslararası piyasalar, küresel enflasyon ile emtia fiyatlarının seyri çerçevesinde incelenmiştir. Rapor'da ayrıca Türkiye İstatistik Kurumu tarafından uygulamaya konan yeni milli gelir serileri, son dönem gıda fiyat gelişmeleri, küresel enflasyondaki son dönem gelişmeleri, gelişmekte olan ülkelerin risk primi oynaklıkları ve risk iştahı hakkında bilgi kutularına yer verilmiştir.

Daha Fazla Bilgi İçin: <http://www.tcmb.gov.tr> (Sürelî Yayınlar)

TCMB'NİN MALİ DESTEKTE BULUNDUĞU FAALİYETLER

TCMB Akademik Çalışmalar için Mali Destek Programı çerçevesinde, üniversiteler ile ekonomi ve finans alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen akademik ve politika üretmeye yönelik faaliyetlere mali destekte bulunmaktadır.

Bu kapsamda TCMB;

- T.C. Akdeniz Üniversitesi tarafından 27-30 Mart 2008 tarihleri arasında düzenlenen “Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu”na,
- T.C. Balıkesir Üniversitesi tarafından 24-27 Nisan 2008 tarihleri arasında düzenlenen “Uluslararası Sermaye Hareketleri ve Gelişmekte Olan Ülkeler Sempozyumu”na,
- İzmir Ekonomi Üniversitesi tarafından 1-2 Mayıs 2008 tarihlerinde düzenlenen “Emerging Economic Issues in a Globalized World” konulu uluslararası konferansa,
- T.C. Hacettepe Üniversitesi tarafından 8-10 Mayıs 2008 tarihleri arasında düzenlenen “2. Uluslararası Kredi Riski ve Derecelendirme Konferansı”na,
- T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından 28-30 Mayıs 2008 tarihleri arasında düzenlenen “9. Ulusal Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu”na mali destekte bulunmuştur.

KONFERANSLAR

- TCMB ile Bilkent Üniversitesi tarafından 2-3 Nisan 2008 tarihlerinde Ankara’da “Current Issues in Economic Governance” konulu bir konferans gerçekleştirilmiştir.
- 9-10 Mayıs 2008 tarihlerinde TCMB tarafından İzmir’de Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) üyesi ülkeler için “Enflasyon Hedeflemesi” konulu bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda enflasyon hedeflemesi konusunda katılımcı ülkelerin deneyimleri paylaşılmıştır.

SERGİLER

- Türk resminde doğaya bakışın gelişme aşamalarından örneklerin sunulduğu “Bankamız Sanat Koleksiyonundan Seçkilerle Türk Resminde Doğaya Bakış” konulu sergi, Kayseri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kültür Merkezi Sergi Salonu’nda, 13-22 Mart 2008 tarihleri arasında düzenlenmiştir.
- 28 Mart 2008 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat, Başkan Durmuş Yılmaz, KKTC Merkez Bankası Başkanı Ahmet Tugay’ın katılımıyla Lefkoşa, Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Kültür ve Kongre Merkezi Sergi Salonu’nda, “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sanat Koleksiyonundan Seçkilerle Türk Resminde Dönemler” sergisinin açılışı gerçekleştirilmiştir. Sergi, Türk resim sanatının gelişim çizgisini Koleksiyon’da yer alan örneklerle tarih sıralı olarak açıklamakta ve sanat yapıtlarının tanıklığıyla geçen yılların değişen düşünce sistemlerinin ışığında gelişen sanat akımlarının izini aydınlatmaktadır.
- 8 Mayıs 2008 tarihinde “Banka Sanat Koleksiyonundan Seçkilerle Kadın Ressamlar” sergisi Bankamız Sanat Galerisinde sanatseverlerin beğenisine sunulmuştur.

ÇALIŞMA TEBLİĞİ

- Expectations, Communications and Monetary Policy in Turkey (Soner Başkaya, Hakan Kara, Defne Mutluer) Working Paper No. 08/01, March 2008

“DÜNDEN BUGÜNE TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI” KİTAPÇIĞI

Bankamız iletişim politikası çerçevesinde, TCMB'nin kamuoyuna daha yakından tanıtılması, yetki ve görevlerinin toplum tarafından daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla “Dünden Bugüne Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası” isimli bir kitapçık hazırlanmıştır. Kitapçığın ilk bölümünde TCMB'nin kuruluşundan günümüze kadar geçirdiği tarihsel gelişim hem kurumsal hem de politika uygulamaları çerçevesinde sunulmaktadır. İkinci bölümde ise; TCMB'nin görev ve yetkileri konusunda bilgi verilmekte, Bankanın işlevleri güncel bilgiler ışığında ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır.

Kitapçık, iletisimbilgi@tcmb.gov.tr adresine elektronik posta gönderilmesi durumunda ücretsiz olarak gönderilmektedir.

SIKÇA SORULAN SORULAR

TCMB UYGULAYACAĞI DÖVİZ KURU POLİTİKALARINI NEYE GÖRE BELİRLEMENDE VE BU YETKİSİNİ NASIL KULLANMAKTADIR?

1211 sayılı TCMB Kanununun 4. maddesi uyarınca, uygulanacak döviz kuru rejimi Hükümet ile birlikte belirlenmektedir. Ülkemizde 22 Şubat 2001 tarihinden bu yana dalgalı kur rejimi uygulanmaktadır. Döviz kuru politikasının uygulanması ise TCMB'ye aittir.

TCMB uygulayacağı kur politikasını para politikası stratejisine uygun olarak belirlemektedir. TCMB uygulamakta olduğu enflasyon hedeflemesi rejimi çerçevesinde döviz kurunun seviyesini hedeflememekte, politika aracı olarak kullanmamaktadır. TCMB'nin döviz kurunun seviyesine ilişkin herhangi bir taahhüdü yoktur. Döviz kurları piyasadaki arz ve talep koşulları uyarınca oluşmaktadır.

TCMB uygulamakta olduğu kur politikası çerçevesinde döviz piyasasında iki tür işlem yapmaktadır. İlki, rezerv biriktirme politikası çerçevesinde piyasadaki döviz likiditesi gelişmelerine bağlı olarak döviz kurunun seviyesini etkileme amacı taşımayan, miktarları ve programı önceden ilan edilen “döviz alım ihaleleri”dir. İkincisi ise döviz kurlarında her iki yönde oluşan ya da oluşabilecek aşırı oynaklıklara karşı döviz piyasasına yapılan “doğrudan müdahale”lerdir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından üç ayda bir yayımlanır.
Sayı: 10
Haziran 2008

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası adına Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Nesrin Doğanlı

Yayın Kurulu:
Aydın Özmen
İlhan Koçaker
Ufuk Şenol
Yücel Yazar
Gamze Doğan
Ayşen Üstün
Tangül Hınçal
Dilek Kalındemir
Mesut Kümbetlioğlu
Zeynep Özge Yetkin

Baskı:
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü
Ücretsiz dağıtılmaktadır.
Abonelik için:
iletisimbilgi@tcmb.gov.tr

TCMB Faiz Oranları*	Borç Alma	Borç Verme
Gecelik (o/n. %)	15,75	19,75

Merkez Bankası Döviz Rezervleri (23.05.2008, Milyar ABD Doları)	78,31
Enflasyon-Nisan 2008 (TÜFE, Yıllık %)	9,66

* 23 Mayıs 2008 tarihi itibarıyla.